

Referat af møde i FØJO's brugerudvalg

**Fredag 9. juni 2006
På Forskningscenter Foulum**

Til stede

Henrik Refsgaard (HR, formand), Dorte Ernst (DE), Gert Holst Hansen (GHH), Michael Tersbøl (MT), Erik Steen Kristensen (ESK), Claus Bo Andreasen (CBA), Lars Elsgaard (referent).

I punkt 7 og 10 deltog Alfred Jocumsen (AJ) fra DFU og Villy J. Larsen (VJL) fra Dansk Akvakultur

Afbud

Johannes Nebel (JN), Thomas Roland (TR), Klaus Loehr-Petersen (KLP), Ole Bloch Engelbrecht (OBE), Bruno Sander Nielsen (BSN)

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden
2. Bemærkninger til referat fra mødet den 25. november 2005
3. Meddelelser
4. Evaluering og evt. opfølgning på Økologi Kongressen 30-31 maj 2006
5. DJF's planer om at flytte økologiforskningen fra Bygholm til Forskningscenter Foulum
6. Status for FØJO III, herunder forslag til budget for den samlede indsats - med særlig fokus på fremtidig behov for vidensynteser (se bilag ad 6)
7. Præsentation af vidensyntesens Udviklingsmuligheder for økologisk fiskeopdræt / ved Alfred Jocumsen, DFU (se bilag ad 7)
8. Budget for FØJO's sekretariat 2006-2007 (se bilag ad 8)
9. Eventuelt
10. Besøg på økologisk dambrug: Skravad Mølle Dambrug, Skivevej 21, 9632 Møldrup

1. Godkendelse af dagsorden

Pkt. 7 flyttes, så det behandles efter frokost umiddelbart inden besøget på Skravad Mølle dambrug. Pkt. 6 behandles sammen med pkt. 8 umiddelbart efter pkt. 2

2. Bemærkninger til referat fra mødet den 25. november 2005

Ingen bemærkninger.

3. Meddelelser

ESK meddelte, at han i uge 24 deltager i EU møder om fremtidig økologi-forskning, dels i regi af EU's 7. rammeprogram og dels i regi af ERA-net projektet CORE Organic, som FØJO koordinerer, og hvor der arbejdes på at udsende et call, der inviterer til transnational forskning indenfor tre prioriterede emner:

- (1) Animal disease and parasite management, including preventative health and improving therapies to reduce reliance on antibiotics,

- (2) Quality of organic food - health and safety
- (3) Innovative marketing strategies - identification of successful marketing methods - local markets.

Det endelige call udsendes efter planen til september 2006, og skal rumme en forskningsindsats på mindst 3 mio. Euro per år. Målet for hele projektet er, at koordinere den europæiske forskning og opnå synergi mellem indsatsen i de medvirkende lande.

MIT oplyste at landscenteret har været drivkraft i en EU projektansøgning med rådgiveraktører (Specific Support Action). Projektet fik en god bedømmelse for sit høje relevansniveau, men blev dog ikke imødekommet. MIT forventer at gå videre med projektet, gerne i et tættere samarbejde med EU's forskningsprojekter om økologi.

4. Evaluering og evt. opfølgning på Økologi Kongressen 30-31 maj 2006

Økologi-kongres 2006 er nu veloverstået og havde en stærk international profil, hvor FØJO stod centralt for koordinering af formidlingen fra EU's forskningsprojekter om økologi. Antallet af registrerede deltagere nåede op på 1050, hvoraf godt 500 var fra udlandet, herunder 120 fra Norden. Arrangørerne holder senere i juni et evalueringsmøde, hvor tilbagemeldinger fra deltagerne, budget og fremtidige økologi-kongresser behandles nærmere.

Samarbejdet mellem den danske økologi-kongres og de Europæiske forskningsprojekter om økologi var en enestående mulighed, der kunne realiseres i kraft af FØJO's engagement i en række EU projekter. Denne model vil ikke være gældende for økologi-kongressen fremover. Fra FØJO's internationale samarbejdspartnere har der været stor anerkendelse af programmet og den måde hvorpå kongressen blev organiseret. På selve kongressen udtrykte Christian Patermann, forskningsdirektør i EU's DG Research (Directorate Biotechnology, Agriculture and Food Research) således sin vilje og støtte til, at der hvert andet år kan arrangeres en stor fælles kongres for EU's forskningsprojekter om økologi.

Også for den danske del af Økologi-kongressen vil der blive fulgt op på deltageres tilfredshed med arrangementet og på forhold omkring pressedækning og deltagerprofil. Tendensen omkring antallet af landmænd, der deltager i kongressen ser ud til at følge sporene fra de forrige kongresser, idet denne gruppe er forholdsvis svagt repræsenteret. Brugerudvalget tilkendegav, at erfaringer fra lignende kongresser viser, at det generelt er svært at tiltrække landmænd til at deltage i den form for store møder. Samtidig fastholdt brugerudvalget vigtigheden af at arrangere sådanne kongresser, hvor ny viden brydes og efterfølgende bæres videre til slutbrugere via engagerede landmænd og konsulenter. Forskellige tiltag, der kan styrke landmandsdeltagelsen blev drøftet, herunder muligheden for at konsulenter og ERFA grupper sammen bygger deltagelse i Økologi-kongressen ind i deres arbejdsplaner.

CBA orienterede om den nye bog med FØJO II resultater, der er sendt til alle registrerede økologiske landmænd, samt rådgivningscentre. Brugerudvalget roste initiativet og anså bogen for et værdifuldt opslagværk, der sikrer en positiv synlighed hos slutbrugere. Forskellige andre målgrupper, som bogen kunne sendes til, blev foreslået - herunder dyrlæger og politiske udvalg som Folketingets fødevarerudvalg og miljøudvalg. Formanden sluttede at øvrige idéer fra brugerudvalget til distribution af bogen sendes direkte til FØJO's sekretariat.

5. DJF's planer om at flytte økologiforskningen fra Bygholm til Forskningscenter Foulum.

ESK redegjorde for nyheden om, at Danmarks JordbrugsForskning ønsker at styrke forskningen i økologi og jordbrugsteknik, hvilket DJF meddelte på sin hjemmeside d. 29. maj 2006. Dette kan potentielt have stor betydning for FØJO's virke, idet det fremgår at DJF har truffet en principbeslutning om, at de økologiske faciliteter på Rugballegaard vil blive søgt flyttet til nye faciliteter på Forskningscenter Foulum. Målet er, at den økologiske forskning vil kunne udnytte de øvrige faciliteter, som findes på Forskningscenter Foulum. Samtidig skal flytningen ifølge DJF sikre opgradering og modernisering af faciliteterne til økologiske forsøg.

ESK oplyste, at DJF's principbeslutning om at nedlægge de økologiske faciliteter på Rugballegaard og flytte dem til Foulum på kort sigt kan betyde at enkelte FØJO III projekter mister en praktisk mulighed for at gennemføre deres forsøg som planlagt. Dette skal også ses i lyset af de seneste års tilfredshed med driftsledelsen på Rugballegaard. Derudover mister FØJO umiddelbart et aktiv, der kan tiltrække internationale samarbejdsprojekter til Danmark. Dette kan dog muligvis opvejes ved at der bliver bedre faciliteter for at gennemføre økologiske forsøg i Foulum.

Der foreligger endnu ingen detailplan for den mulige flytning, men ESK er mundtligt blevet bedt om at deltage i et kommende udvalgsarbejde.

Brugerudvalget diskuterede meddelelsen fra DJF. Formanden følte sig overbevist om, at DJF's bestyrelse kun accepterer en flytning af de økologiske forsøgsfaciliteter, hvis det medfører en reel forbedring af de fysiske rammer for den økologiske forskning. Dette må i givet fald omfatte et statsautoriseret godkendt økologisk bedrift af samme størrelse som Rugballegaard, samt faciliteter til moderne husdyrproduktion.

I den forbindelse lagde formanden op til at planerne i DJF kunne koordineres med en større vision om at styrke det økologiske forskningsmiljø i en konstruktion, hvor FØJO og eventuelt andre aktører kunne udgøre et kraftcenter til gavn for såvel erhverv, uddannelse og innovation. Formanden uddybede synspunktet med tanken om, at FØJO's fremtid kunne være et center med egne forskningsfaciliteter samtidig med bibeholdelse den koordinerende rolle, som FØJO allerede står for.

Brugerudvalget støttede tanken om at samle den økologiske forsøgsvirksomhed, og så gerne FØJO som et mere fysisk etableret center, hvilket også for landmænd, studerende og virksomheder kunne bidrage til synlighed og synergi.

Formanden foreslog, at bestyrelsen nedsætter en arbejdsgruppe – hvori brugerudvalget er repræsenteret – som skal vurdere mulighederne og potentialet for FØJO som et fysisk etableret center, der initierer, udfører og koordinerer dansk og international forskning i økologisk jordbrug og fødevarer-systemer. Dette skal samtidig ses i sammenhæng med de kommende fusioner i det danske forskningslandskab mellem universiteter og sektorforskning. Arbejdsgruppen bør nedsættes på bestyrelsens møde den 20. juni.

6. Status for FØJO III, herunder forslag til budget for den samlede indsats - med særlig fokus på fremtidig behov for vidensynteser (se bilag ad 6)

ESK gennemgik baggrunden og tidsforløbet for etablering af de 15 forskningsprojekter i FØJO III. Status er, at seks projekter er startet i fuldt omfang i 2006, mens ni er udsat med planlagt start i 2007. Udsættelsen har i forskellig grad påvirket projekternes mulighed for at blive gennemført i

overensstemmelse med de angivne mål og samarbejdsrelationer. Således har fem projekter haft behov for særlig støtte.

Projekt nr. 1 BioTrace/OrgFood (Sundhed): Der har været behov for en forundersøgelse vedr. statistiske på i alt 75.000 kr og for at øge bevillingsrammen for projektet med yderligere 468.710 kr til i alt 14.468.710 kr

Projekt nr. 8 QEMP (svinekød og æg): Problemerne er blevet løst ved at etablere et delprojekt på 2 mio. kr. allerede 2006. Den øvrige del udsættes til opstart 2007

Projekt nr. 10 ORAQUA (Fisk): Der er behov for at iværksætte en vidensyntese forud for den detaljerede beskrivelse af projektet, i alt 250.000 kr

Projekt nr. 26 OrgGrass (kløvergræsmarker): Problemerne løses internt i de udførende afdelinger ved at reallocere medfinansieringen

Projekt nr. 32 ECOVIT (dyresundhed-vitaminer): Problemerne løses dels internt i de udførende afdelinger ved at reallocere medfinansieringen, dels ved at FØJO bevilliger 100.000 kr. ekstra til projektet.

Brugerudvalget beklagede delingen af FØJO III, der dels forsinker resultaterne med et år og dels har kostet et stort ekstra arbejde for sekretariatet. Dog var der tilfredshed med at projekterne stadig kan gennemføres, og ingen har måtte trække sig som følge af bevillingssituationen. Fra FØJO's side har det været væsentligt at sikre, at projekterne har kunnet gennemføres som hele projekter trods den uforudsete bevillingssituation, og ligeledes at projekterne har kunnet startes senest i 2007. Dette er nu lykket, og FØJO har i den mellemliggende periode haft god hjælp af øvrige aktører med interesser for forskning i økologisk jordbrug og produktionssystemer.

MIT spurgte til et egentligt skriftligt tilsagn fra ministeriet på at udstede bevillingsskrivelser til de resterende projekter i 2007. ESK henviste til, at der foreligger et politisk tilsagn i form af et notat fra ministeriet (af 16. februar 2006), hvor det anføres at Regeringen efter aftale med Dansk Folkeparti vil fremrykke bevillingerne til FØJO III og VMP III forskningsprogrammerne på Finanslov 2007 således, at den resterende del af programmerne kan igangsættes primo 2007. (notatet kan ses på www.okoforsk.dk).

I forbindelse med økonomien omkring tilpasning af FØJO III projekterne gennemgik ESK FØJO's budget (pkt. 6). Herunder redegjorde ESK for en restbevilling i FØJO III på 2.2 mio. kr., der eventuelt kunne imødekomme forslag fra medlemmer i brugerudvalget, der gerne ser, at FØJO stadig har mulighed for støtte vidensynteser på udvalgte områder indenfor

Sådanne vidensynteser har vist sig som et stærkt redskab for udvikling af økologien og iværksættes nu også som grundlag for prioritering og optimering af forskningsindsatsen i FØJO III projektet Oraqua. Brugerudvalget var enige om, at vidensynteser fortsat bør være en mulighed inden for rammerne af FØJO's, og udvalget drøftede kort eksempler på emner, der kunne komme i spil til fremtidige vidensynteser, herunder fx globale skadevirkninger af GMO. Formanden så gerne at pengene parkeres som et dynamisk aktiv, der kan disponeres over, hvis og når der opstår et behov eller en situation, der kræver hurtig handling. Som eksempel herpå nævntes problemer med dioxin.

Formanden konkluderede, at brugerudvalget indstiller til bestyrelsen, at puljen på de 2.2 mio. friholdes til vidensynteser i regi af FØJO III, og ikke øremærkes til andre opgaver. Dette kan hensigtsmæssigt gøres ved, at beløbet overføres til budgettet for FØJO's sekretariat til koordinering og formidling for 2007-2011, således at denne post justeret fra 7.0 til 9.2 mio. kr.

7. Præsentation af vidensyntesen Udviklingsmuligheder for økologisk fiskeopdræt / ved Alfred Jocumsen, DFU

Som nævnt under pkt. 6 er der i projektet Oraqua behov for en vidensyntese der bl.a. afgrænser og prioriter den forskningsindsats som Oraqua skal rumme.

AJ fremlagde baggrund og plan for vidensyntesen jf. vedlagte bilag.

Formålet med vidensyntesen er dels at sammenfatte den eksisterende viden om økologisk fiskeopdræt såvel nationalt som internationalt, dels at identificere problemstillinger af særlig betydning for udviklingen af økologisk fiskeopdræt i Danmark. Dette gøres i henhold til en forskningsvision med fokus på bæredygtige økologiske produktionssystemer og dansk dyrkede vegetabiliske råvarer som bestanddel af økologisk fiskefoder.

Brugerudvalget roste AJ for fremlæggelsen og fandt det rigtigt, at vidensyntesen i sit udgangspunkt tænker i systemniveau, frem for en mere snæver tilgangsvinkel. Samtidig bemærkede udvalget at vidensyntesen giver et vigtigt bidrag til projektet og ligeledes kan bidrage til videnopbygning forud for kommende revisioner af den danske forordning for økologisk dambrug.

HR spurgte til muligheden for allerede i vidensyntesen at kigge på de produktionsøkonomiske aspekter, hvilket AJ bekræftede var planen.

Formanden takkede AJ for indlægget og opfordrede til at fortsætte diskussionen i forbindelse med besøget på det økologiske dambrug ved Skravad Mølle.

8. Budget for FØJO's sekretariat 2006-2007

Behandlet under pkt. 6

9. Eventuelt

Intet. Formanden afsluttede mødet